

Takács Zsuzsa

Esküvői ebéd

A felvétel a szüleim esküvői ebédjén készült 1934-ben. Anyám fehér selyemblúzban édesapám jobbján ül. Az asztalfőn anyám mostohaanyja, aki budai villájukban a hatéves árva kislány fekhelyét a személyzet mellett, a szuterénben jelöli ki. Anyámnak dickensi gyerekkora volt, mondhatnám minden túlzás nélkül. A libériás inas (és a képen nem látható szobalány és szakácsnő), a kisfiú és az apai nagyszülők tíz év múlva együtt halnak meg az óvóhelyen, amikor egy bomba a villára zuhan, a kijárat beomlik, és megfulladnak mind a törmelék alatt.

Az elegáns hölgy, jövődő szüleimmel szemben, a kisfiú anyja. Anyám jobbján ül a mostohabátyja s egyben esküvői tanúja, a nagy kártyás és vidám cimborá, nővérem keresztapja, aki a fordulat évében öngyilkos lesz. Az elegáns asszony mellett az idős nő, vele átellenben, a gonosz mostoha balján az idős úr: az anyai nagyszülők. A gyereket s csakhamar öngyilkos férjét is gyászoló hölgy és szülei túléltek a háborút, de nem ússzák meg a kitelepítést Vácott, a fölbérelt helybeliek sorfala közt halad a két nyolcvan körüli öreg és a lányuk – mindenki út rajtuk egyet.

A kitelepített család bútorainak egy része, a feketére pácolt, márványlapos, ólomüveges parasztkorok kis és nagy tálaló, a súlyosvörös, aranyrojtta, aranysegélyel

díszített bárnyodrapériák megőrzésre hozzánk kerülnek.
Kiegett lakásunkban az előszobából nyíló, hajdan fehér,
de a mi időnkben már felhólyagzott, barnára égett két-
szárnyú ajtót főúri bárnyófüggöny takarja azontúl.
A pohárszék márványlapja a háború alatt megreped.
Iskolába menet végighúszom rajta az ujjaimat. Mintha
sírkövet érintenék, hűvösen viseli érintésemet.

Nyirán Ferenc

Jugó

Az alagsori étteremben stílszerűen
pincepörköltet rendelsz. Piros,
ütött-kopott zománcos lábasban
kapod.

Tőled délre ötszáz kilométerre
eközben orvlövészek gyilkolják
az utcára merészkedőket. Nők
vagy gyerekek, mindegy.

Már csak ők maradtak a hegyek
között megbúvó városban.
Meg az öregek, a semmirevalók.

Bíborbanszületett Konstantin
csontjai csörögnek a gránáttűzben.

Ízlik a pörkölt, a ropogós kenyérhéj.
Lágy belével kitunkolod a szaftot.

Igen, fizethetsz kártyával. Előhúzol
egy makk tízest. Viccesnek gondolod
magad. A főúr nem.

Később, amikor a szerb kocsmában
terepruhás fickók mustrálgattak,
nem voltál ilyen humoros.

Másnap tudtad meg, hogy egyikük,
a kétméteres, maga Šešelj vajda volt.